

Det önskvärda barnet – en studie av fostran i förskolan

I en avhandling vid Göteborgs universitet konstaterar Anette Emilson att ”det önskvärda barnet” i förskolan är ett omvårdande, demokratiskt och disciplinerat barn. Det visar en analys av vad det är som uppmuntras i mötet mellan lärare och förskolebarn.

Att börja i förskolan innebär att ta ett första kliv in i utbildningssystemet och samhällets offentliga fostran. De samhälleliga intentionerna finns formulerade som pedagogiska mål och visioner i förskolans läroplan. Här anges med vad och hur barnet ska påverkas i sina attityder, åsikter och tankar.

Målet är så att barnet utvecklar de förmågor som för närvarande anses vara önskvärda i det svenska samhället. Innehållet är ganska öppet och måste därför tolkas och konkretiseras av varje enskild lärare.

Frågan är då vilka normer och värden som uppmuntras i förskolan, hur de kommer till uttryck och hur de förmedlas till barnen?

I sitt avhandlingsarbete har Anette Emilson utgått från videoobservationer av kommunikationen mellan lärare och barn på tre förskolor. 46 barn mellan ett och tre år och tio lärare medverkar i studien.

I avhandlingen analyseras tio värden som kontinuerligt uppmuntrades i mötet mellan lärare och barn. Resultaten visar att värdena är av omsorgsetisk, demokratisk eller disciplinerande karaktär. Resultatet visar också att de värdena kommuniceras på olika sätt, både kommunikativt och strategiskt. De olika sätten får olika konsekvenser för vilka värden som är möjliga att kommunicera.

- Kommunikationen mellan lärare och barn är central om barnen ska uppleva delaktighet och inflytande. Då krävs ett närmande av barns perspektiv, en emotionell närvaro och en lekfullhet av läraren, säger Anette Emilson.

När de kvaliteterna genomsyrar kommunikationen förefaller det som om lärare och barn möts i samförstånd där en verklighet blir möjlig för dem att dela.

Aldrig förr har barns egen delaktighet och inflytande betonats så starkt i skolans styrdokument, och även för de yngsta.

- För att fördela makten mellan lärare och barn bör det kommunikativa handlandet få större utrymme i praktiken. Är det önskvärt att barn till exempel ska delta aktivt och utöva inflytande i förskolan, innebär det att den fostran som praktiseras måste ta sig kommunikativa uttryck med utgångspunkt i barns perspektiv, säger Anette Emilson.

Anette Emilsson lägger fram sin avhandling "*Det önskvärda barnet. Fostran uttryckt i vardagliga kommunikationshandlingar mellan lärare och barn i förskolan*" vid institutionen för pedagogik och didaktik fredag den 14 november 2008, kl 13.15.

Plats: Sal BE 014, Pedagogen Hus B, Läroverksgatan 15, Göteborg.

Kontakt: anette.emilson@hik.se, 0480-446763, 0702-806404.

Länk till avhandlingen (fulltext): <http://gupea.ub.gu.se/dspace/handle/2077/18224>

Presskontakt: Torsten Arpi, Utbildningsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet, torsten.arpi@gu.se, 0768-581187